Ankenævnet for Forsikring

892A/12

Den 21. maj 2012 blev i sag nr. 80.708:

xxxx xxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Klageren blev i 1992 skilt fra sin daværende ægtefælle, som havde firmapensionsordning i PFA Pension. I forbindelse med skilsmissen blev pensionsordningen delt. Der klages nu over, at den del, der blev udskilt/udloddet til klageren, følger begivenheder i eksmandens liv, og at klageren således kun vil modtage livslang pension, så længe eksmanden lever.

Selskabet henviser til, at udlodningen er foretaget i nøje overensstemmelse med de regler, der gjaldt på udlodningstidspunktet, og at det under alle omstændigheder er for sent at gøre indsigelse.

Af klageskemaet, der er underskrevet af klageren den 8/6 2011, fremgår bl.a.:

> "1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen.
> …
> Mit navn er [klageren], og jeg blev i 1992 skilt fra min mand ... Ved skilsmissen blev …'s pensionsopsparing i PFA delt, på en for mig mærkelig måde, idet den trods udskillelse i mit navn, efter PFAs mening skal vedblive at følge ...
> Det er jeg utilfreds med, og skønt der står, at der udbetales livsvarig pension til [klageren], er jeg først nu blevet klar over, at det slet ikke er rigtigt. Jeg får nemlig kun pension så længe … lever.
> Jeg har tilmed gennem flere år har haft væsentlig nedsat efterløn, fordi jeg havde en urørt pension med livslang ydelse. Nu får jeg også nedsat folkepension af samme grund.
> Men det er altså slet ikke mit liv, som er livsvarigt sikret !

Hvis … pludselig bliver kørt ihjel eller omkommer på anden måde, er min 'livsforsikring' væk, og det synes jeg ikke er rimeligt i Dagens Danmark. Den oprindelige forsikring blev jo delt og står i mit navn. Derfor synes jeg også, det er rimeligt, at den følger mit liv.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …

Jeg håber at få livsforsikringen overført til mig og mit liv. Den er jo udskilt til mig. Jeg har intet med … at gøre."

Heroverfor har selskabet i brev af 8/7 2011 til nævnet bl.a. anført:

"[Klageren] har været gift med vores forsikringstager ... Parret blev skilt i 1992, og …'s police …03 i PFA Pension blev i forbindelse med bodelingen delt, idet en del blev udskilt (udloddet) til klageren under police …04.
…
Hvilken forsikring er der tale om?
Forsikringstager … blev pr. den 1/1 1968 omfattet af en firmapensionsordning via arbejdsgiveren … og modtog police …03.

Den 28. december 1992 modtog PFA en underskrevet aftale om deling af police …03 i anledning af forsikringstagerens skilsmisse fra [klageren]. Af aftalen fremgår det, at der skal ske en udskillelse af halvdelen af pensionsordningen til [klageren].

Police …03 er en kollektiv pensionsforsikring, som på daværende tidspunkt omfattede invalide- og alderspension, kollektiv ægtefællepension, kollektiv børnepension samt kapitalpension. Invalidepensionen er efterfølgende ophørt som følge af, at det aftalte udløbstidspunkt er passeret.

Den 25. januar 1993 skrev vi til … med oplysning om, at vi alene kan foretage en udlodning af invalide- og alderspensionen samt kapitalpensionen. De udloddede policer blev sendt til de respektive parter den 24. februar 1993, og af den udloddede police til [klageren] fremgår, at udbetalingen afhænger af …'s liv, men at udbetalingen sker til [klageren].

Den i klagesagen omhandlede police er således den udloddede police …04 **(bilag …).**
Bemærk den vedhæftede særlige policebestemmelse om udlodningen. Denne særlige policebestemmelse er senere blevet ændret, idet [Klageren] har valgt at ændre begunstigelsesbestemmelsen.

For policen gælder 'PFA Pension's forsikringsbetingelser - 1. maj 1992' - blanket BL4210 (08-92) **(bilag …).**

Hvori består uenigheden?
[Klageren] er utilfreds med, at den udloddede forsikring følger begivenheder i forsikrede …'s liv - også efter at udlodningen har fundet sted.

Det er PFA's holdning, at der ikke bør gives [klageren] medhold i klagen, fordi udlodningen er foretaget i nøje overensstemmelse med de regler, som gjaldt på udlodningstidspunktet, og fordi det under alle omstændigheder er for sent at gøre indsigelser.

Hvad er der sket?

Kort efter sølvbrylluppet blev ægtefællerne … og [klageren], nu …, skilt ved skilsmissebevilling af 25/11 1992 **(bilag …).**

Efter anmodning fra forsikrede … fremsendte PFA et brev dateret 29. oktober 1992 **(bilag …),** hvori pensionsordningen blev beskrevet, og hvori det bl.a. også blev nævnt, hvorledes ordningen efter PFA Pensions opfattelse skulle deles. Det blev herunder ganske tydeligt beskrevet, at 'værdien af alders- og invalidepensionen efter vor opfattelse ikke skal indgå i bodelingen i forbindelse med separation og skilsmisse, da disse ydelser giver ret til løbende pension og er omfattet af retsvirkningslovens paragraf 15, stk. 2.'

Alligevel indgik parterne den 21/12 1992 en aftale **(bilag …),** hvori det hedder:

> 'F.s.v.a. deling af …'s pensionsforsikring nr. …03 hos PFA Pension:
>
> Værdien af den samlede pensionsforsikring opgøres pr. skilsmissedatoen og halvdelen overføres til særskilt police i …'s navn. - Delingen foretages efter de forsikringstekniske mest hensigtsmæssige regler der tilgodeser begge parter ligeligt.'

Skilsmissebevillingen og aftalen blev fremsendt til PFA ved brev fra den 21. december 1992 **(bilag …)** og blev modtaget den 28. december 1992. PFA kvitterede med brev dateret den 25. januar 1993 **(bilag …),** hvori bl.a. deling af enke- og børnepension afvises. Ved brev dateret den 24. februar 1993 **(bilag …)** blev forsikredes nye police …03 sendt til ham, og ved samtidigt brev **(bilag …)** blev den udloddede police …04 **(bilag …)** sendt til den fraskilte hustru.

Ved brev fra den 27. marts 1998 **(bilag …)** forespurgte [klageren], nu …, om forståelsen af den udloddede police, og PFA svarede ved brev fra den 15. maj 1998 **(bilag …),** hvor det gøres klart, at forsikringen stadig er etableret på …'s liv.

PFA bekræfter ved brev fra den 31. juli 2006 **(bilag …)** til [klageren], at engangsbeløbet med fradrag af afgift til staten vil blive overført til hendes konto den 1. august 2006. Ved brev fra den 19. juli 2006 **(bilag …)** bekræfter PFA, at den løbende pension vil blive udbetalt til hendes konto månedligt, første gang den 31. juli 2006. Imidlertid valgte [klageren] at udsætte udbetalingen af den løbende pension.

Herefter modtager vi en klage og - efter besvarelsen heraf - også klagen til Ankenævnet.

Vores begrundelse for at fastholde afgørelsen

Påstand:
Klageren bør ikke have medhold i sin klage.

Principalt anbringende:
Udlodningen er sket korrekt i 1993.

Subsidiært anbringende:
Skulle Ankenævnet finde, at udlodningen ikke er sket korrekt, gøres det gældende, at klageren på grund af sin passivitet er afskåret fra nu 18 år efter udlodningen at gøre ophævelser herover, især på baggrund af de stillede spørgsmål og de givne svar i 1998.

<u>Uddybning af det principale anbringende:</u>

4. 80.708

Pensionsbeskatningsloven (PBL) blev ændret ved lov nr. 148 af 19. marts 1986, hvorefter det blev muligt at foretage en udlodning til en tidligere ægtefælle med respekt af udbetalingsvilkårene, jf. PBL § 30, stk. 2.

Heri ligger, at udbetalingsvilkårene på den oprindelige police ikke må ændres. Det vil være en betydelig ændring af udbetalingsvilkårene, hvis udbetalingerne skulle styres af ændringer i [klagerens] liv i stedet for som hidtil af begivenheder i …'s liv. Dels har parterne ikke samme alder, dels er hyppigheden af invalideskader højere for kvinder end for mænd, mens hyppigheden i tidlige dødsfald er højere for mænd end for kvinder.

Udlodningen til [klageren] er sket i henhold til den lovgivning, som var gældende på daværende tidspunkt.

Bestemmelsen, der blev indført ved lov nr. 148/1986, svarer i dag til den af de tre modeller for udlodning, som er omtalt i den nugældende PBL, nemlig model I: 'Simpel udlodning', jf. Pensionsbeskatningsloven med kommentarer, Forlaget Thomson, 2005, side 333 f.

Uddybning af det subsidiære anbringende:
Klagen til Ankenævnet kommer 18 år efter, at udlodningen er foretaget. På tidspunktet for udlodningen burde [klageren] have sat sig ind i, hvorledes en sådan udlodning ville komme til at fungere.

I hvert fald kan det ikke efter PFA's redegørelse af 15. maj 1998 **(bilag …)** have været uklart, hvorledes vilkårene skulle forstås. Der fremkom da heller ikke flere spørgsmål fra klagerens side; men skulle der have været gjort indsigelser, var det dengang, de skulle være fremsat, og ikke nu mange år senere.

Det er således ikke korrekt, når [klageren] i sin klage skriver: '... og skønt der står, at der udbetales livsvarig pension til [klageren], er jeg først nu blevet klar over, at det slet ikke er rigtigt. Jeg får nemlig kun pension så længe … lever.' Det stod nemlig meget klart i redegørelsen fra PFA fra 15. maj 1998: '... og udbetaling af alderspension finder sted så længe … er i live.'

Det er beklageligt, at der nu sker modregning i efterløn og folkepension på grund af den udloddede police. Disse uheldige virkninger kunne ikke forudses i 1992, da efterlønnen ikke var opfundet, og da modregningsreglerne i folkepension også er kommet til senere.

Klageren insisterede i 1992 på og fik udlodning også af alders- og invalidepensionen, selv om hun efter PFA's mening ikke efter retspraksis havde krav på det. Paradoksalt nok er det netop disse ydelser, klageren nu klager over.

Konklusion
PFA må således fastholde, at der ikke gives [klageren] medhold i klagen."

Hertil har klageren i brev af 19/7 2011 til nævnet bemærket:

"PFA skriver nu at [klageren] allerede ved udlodningen burde have sat sig ind i, hvorledes en sådan udlodning ville komme til at fungere, og man tilføjer, at det i hvert fald ikke kan have været uklart efter redegørelsen af 15. maj 1998.

Hermed indrømmer PFA, at deres tidligere redegørelse ved udlodningen ikke var helt klar. Og slet ikke for mig uden viden om juridiske udtryk. Jeg havde været hjemmegående og arbejdede derefter som hjemmehjælper i … kommune.

Skilsmissen var jo desuden en kaotisk situation, hvor jeg skulle tage stilling til utallige ting, og jeg fik blot forelagt papirerne fra PFA.

Når PFA derfor siger, at jeg dengang burde have sat mig ind i hvordan udlodningen ville komme til at fungere, vil jeg gerne vide, hvilken forklaring og evt. alternative muligheder de selv fremlagde om sagen. - Jeg fik nemlig ingen!

Jeg anede end ikke hvad den såkaldte 'udlodning' var, så jeg spurgte flere gange PFA både pr. brev og telefonisk hvordan pensionen fungerede, men jeg fik intet klart og forståeligt svar.

Opgørelserne fra PFA var også kryptiske for mig. De stod i …'s navn, og det var anført, at du, dig, dine og dit henviste til den forsikrede ... Tal af betydning for mig fremgik ikke.

Først med redegørelsen i 1998 blev selve princippet klarlagt, men PFA understregede samtidig, at intet kunne ændres, og ingen indsigelser var mulige. Derfor undrer det mig, at man nu antyder, at jeg burde have gjort indsigelser, hvis jeg ville have haft noget ændret.

Opgørelserne vakte også tvivl og lidt vildrede i a-kassen da jeg skulle have efterløn, og i kommunen da jeg skulle have udregnet folkepensionen.

PFA skriver, at konsekvenserne i efterløn og folkepension er 'beklagelige', men de kunne ikke forudses i 1992, da efterlønnen ikke var opfundet.

Det var den dog nok, og reglerne er også ændret for mange år siden, så man kunne jo følge med tiden ved at ændre på PFA's regler. Alt kunne jo åbenbart være lavet om i 1998, hvis jeg havde fået den mindste oplysning om det fra PFA. Det fik jeg altså ikke, og jeg synes det er urimeligt, jeg bliver trukket i efterløn og folkepension fordi jeg har en livsforsikring, som jeg alligevel ikke har og måske aldrig får nytte af, hvis … dør før mig.

Policen er min sikkerhed og kan få stor betydning for mit liv og min tilværelse. Den er udskilt til mig. Den er blevet tildelt til mig, og det burde ikke være uoverkommeligt og urimeligt at overføre den til mit navn. Jeg er jo en selvstændig person, vi befinder os i år 2011, og min tidligere mand er også gift igen."

Efterfølgende har selskabet i brev af 27/7 2011 til nævnet anført:

"**Alternativer til udlodning**
[Klageren] spørger, hvilken forklaring og evt. alternative muligheder PFA fremlagde om sagen. Vi må herved henvise til vores fremlagte brev til forsikrede (bilag …), hvor mulighederne omtales.

Brevet forekommer at være klart, men det indeholder naturligvis nogle fagudtryk, som kan være vanskelige at forstå.

Erkendt behov for sagkyndig bistand
I skilsmissesituationen, hvor klageren nu erkender, at hun ikke forstod, hvad der skete, burde hun have søgt bistand hos en sagkyndig, fx hos en advokat.

Ved gennemgang af sagen kan vi ikke bekræfte klagerens oplysning: 'Jeg spurgte flere gange PFA både pr. brev og telefonisk hvordan pensionen fungerede, men jeg fik intet klart og forståeligt svar.' På sagen er alene notater om henvendelser fra klageren i 1993 om begunstigelse, i 1998 med spørgsmål om forståelsen (sagens bilag … og …) og i 2006 om kontooplysninger.

Teoretiske muligheder for ændringer
Klageren mener at kunne udlede af vores svar, at 'alt kunne jo åbenbart være lavet om i 1998'. Det har vi ikke skrevet - og slet ikke ment; men det, der var meningen, var, at klagerens mangeårige passivitet - specielt efter vores brev fra 1998 - er forpligtende for hende og afskærer hende under alle omstændigheder fra nu at kræve ændringer.

I hvilket omfang PFA's ekspedition af delingen af policen rent hypotetisk kunne være ændret, afhang af flere omstændigheder, navnlig af, om parterne kunne blive enige om at ændre deres aftale, men også af lovgivningen på daværende tidspunkt, der forhindrede, at en police kunne ændres og tegnes på ægtefællens liv (som klageren nu ønsker).

Forudsigeligheden af modregning i efterløn mv.
Jeg må berigtige mit brev, idet klageren har ret i, at efterlønnen var opfundet på skilsmissetidspunktet. Den blev vedtaget i 1979. Modregningsreglerne blev derimod først vedtaget i 1999. Der skulle derfor have stået: '... da modregning i efterlønnen ikke var opfundet i 1992.'

Der er i øvrigt ikke i klagerens brev nye oplysninger, der ændrer vores opfattelse af klagerens krav, som vi fortsat må afvise."

Nævnet har fået forelagt de bilag, som parterne har fremlagt.

Nævnet udtaler:

Nævnet har bemærket sig, at klageren og hendes daværende ægtefælle aftalte, at forsikringen skulle deles (udloddes). Dette er herefter sket i overensstemmelse med de dagældende regler i pensionsbeskatningsloven. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at ændre den police, der er udskilt/udloddet til klageren.

7. 80.708

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen
udskriften bekræftes

Henning Jønsson